

Stagiairs kijken terug op universiteit

Edgar du Perron

.....
Anna Italianer
 journalist

Het lijkt wel een hoorcollege: er staat een professor voor het kathedr, er zijn laatkomers en het gebruikelijke geroezemoes klinkt volop. Maar alle aanwezigen zijn al afgestudeerd: het zijn advocaat-stagiairs uit Den Haag die zich in de grote zittingszaal van de Hoge Raad hebben verzameld om te luisteren naar de lezing van Edgar du Perron, hoogleraar privaatrecht en decaan van de faculteit rechtsgeleerdheid aan de Universiteit van Amsterdam.

‘Wat ik niet leerde op de universiteit (en misschien wel nooit zal leren)’ is de titel van de lezing, georganiseerd door de Jonge Balie in Den Haag. Wie echter denkt achterover te kunnen blijven zitten en een uurtje te luisteren komt bedrogen uit. Du Perron wil graag een

dialogo aangaan met de zaal. Aanleiding tot dit ‘gesprek’ is de laatste Ordevergadering waarin enkele sprekers behoorlijk forse kritiek uitten op de universiteit, vertelt Du Perron. De universiteit doet het verkeerd, zo werd gezegd. Men zou geen goede opleiding (meer) bieden voor de advocatuur maar ook niet voor de rechterlijke macht. Er zou een dringend gesprek hierover moeten plaatsvinden tussen de Orde en universiteit.

Voorafgaand aan dit gesprek lijkt het Du Perron nuttig met advocaat-stagiairs van gedachten te wisselen over de volgende vragen: wat is voor een advocaat zinvol om te leren op de universiteit en wat niet? Welke vakken/vaardigheden kunnen er op de universiteit onderwezen worden en welke in de advocatenpraktijk (beroepsopleiding)? Maar: slechts 40 procent van de afgestudeerde juristen kiest voor de zogenaamde togaberoepen, de

universitaire opleiding kan zich er dus ook weer niet te veel op richten.

Wel graag vrijstelling

Het leren van het rolreglement op de universiteit, waar blijkens reacties uit de zaal behoefte aan is, is alleen nuttig voor studenten die advocaat of rechter willen worden. Aan de andere kant biedt de huidige bachelormasterstructuur van het universitaire onderwijs wellicht een goede gelegenheid een master in het leven te roepen die speciaal opleidt voor de advocatuur. Tegen deze achtergrond rijst de vraag waar het tijdens een universitaire studie om draait: beroepsvaardigheden leren of wetenschappelijke kennis vergaren?

Volgens Du Perron bestaat de voornaamste kritiek op de universiteiten uit de stelling dat het onderwijs te weinig diepgang biedt. Het sterkste geluid uit de Ordevergadering was dat de universiteit zich te weinig richt op de kennis van het nationale materiële recht. Bij de universiteit bestaat juist een tendens om meer aandacht te besteden aan internationaal recht, Europees recht, mensenrechten; de metajuridische vakken worden als echt wetenschappelijk beschouwd. Wat te denken van een opleiding gericht op de beroepspraktijk voor studenten die voor de togaberoepen kiezen, vanaf het derde bachelorjaar, naast de nu onderwezen vakken? Hij vraagt aan het publiek of zij bereid zouden zijn naast hun reguliere vakken een dergelijke opleiding te volgen. Het merendeel blijkt hier wel voor te voelen. Eén

advocaat-stagiair wil dan wel graag een vrijstelling voor de Beroepsopleiding.

De opmerking uit de zaal dat universiteiten meer basisvaardigheden moeten aanbieden zoals taal en schrijven, ‘hetgeen voor elke jurist van belang is’, haalt meteen een grote meerderheid. Ook spreekvaardigheid vindt men belangrijk, hoewel er voor dit ‘vak’ minder handen de lucht in gaan dan voor taalvaardigheid.

Meer schrijfvaardigheid

Du Perron vat tot slot de conclusies van deze bijeenkomst kort samen: tijdens de rechtenstudie wordt er te weinig aandacht besteed aan taalvaardigheid. Belangrijk hierbij is dat docenten feedback geven. Een belangrijke les: men vindt het schrijven nog belangrijker dan het spreken. Studenten vinden het leuk om aan mondelinge retoriek te doen, maar goed schrijfonderwijs heeft prioriteit. Een tweede conclusie is dat universiteiten zich meer zouden moeten oriënteren op de praktijk. Sommigen zien dit niet als taak van de universiteit maar Du Perron voelt er wel voor praktijkvakken naast de reguliere vakken aan te bieden. De keuze voor deze praktijkvakken zou dan aan de eigen verantwoordelijkheid van de student worden overgelaten. Dit zou kunnen betekenen dat rechtenstudenten voor stages geen studiepunten meer krijgen, maar dit in hun eigen tijd zouden doen. De studiepunten die zij overhouden kunnen dan bijvoorbeeld aan schrijfonderwijs worden besteed.